

מ ו ל י ב ת י ש ו ר ג ל

ה כ נ ט ת

בש

הדרטורקודל טט. 27/1

טעשיבת ועדת הכטפלים, שנתקיימה ביום
ג', כ"ה בשבט תשי"ג (10.2.53) ב-8.30.

נרמחים:

- י. גורלי - יו"ר
- י. בדר
- ש. דלין
- א. ציזלינג
- י. פודר
- ח. אריאב
- א. אלישר
- ז. שפר
- י. אפרתי
- א. מ. גבליחובסקי

סך זמנים:

- סך משכול - סך האוצר
- סך זגלי - מסרד האוצר
- סך בזק - מזכיר

סדר היום:

1. תשובת האוצר לשאלות חברי הוועדה ביחס לדיון-
וחשבון הכטפלי הזמני ל-31.12.52.
2. שונות.

1. תזכורת המוצר לשאלות ביחס לדין-וחשבון הכספי הזמני ל-31.12.52:

סך זבגי: הנני להשיב על שאלות חברי הוועדה ביחס לדין-וחשבון הכספי הזמני.

לשאלה מדוע יש הפרש בסעיף מס-שבח-מקרקעין ביחס לאומדן: ההפך במיעוט הכנסה מס-שבח-מקרקעין ביחס לאומדן נובע מיעוט העברות של קרקעות. יתכן שחודש מס, שהוא החודש הטיפוסי להעברת קרקעות, יתכן משהו, אבל ברור שההכנסה בסעיף זה וגם בסעיף ספרי האחוזה לא תגיע לסכום האומדן.

לשאלה מהו פירוט גביות על חשבון הלוואות: הגביות לסוף דצמבר הן 6,365,050 ל"י, והפירוט - מהלוואות לחברות שיכון: 424,677 ל"י; לשיכון ומימים, שיכון צבא-קבע וכדומה - 369,506 ל"י; לשיכון בקיבוצים - 140,757 ל"י; לשויות מקומיות (לכל המטרות פרט לבתי חינוך) - 635,623 ל"י; לשויות מקומיות (לבתי חינוך) - 71,697 ל"י; לשויות מקומיות (על-ידי בנקים וחברות צבוריות) - 95,138 ל"י; מוסדות דת ותרבות - 21,540 ל"י; מוסדות פנואים ומוסדות סוציאליים - 53,272 ל"י; שיכון עובדי-המדינה - 8,145 ל"י; הלוואות לקבלות - 2,873,789 ל"י; הלוואות לתעשייה - 327,812 ל"י; קרנות ומפעלים - 60,392 ל"י; השקעות במניות (רבית) - 13,795 ל"י; תזכורות - 2,406 ל"י, ונסך הכל - 5,098,549 ל"י, המתחלקים ל-3,545,947 ל"י קרן ו-1,552,602 ל"י רבית.

כדי להגיע לסכום של 6,365,050 ל"י, יש להוסיף: הלוואות שונות - 61,751 ל"י; רבית מפקדונות בבנקים - 303,242 ל"י; רבית מחשבונות טילווה חובה - 35,455 ל"י; רבית מניירות ערך מסלתיים - 12,455 ל"י; רבית מחשבונות יונים (הסוכנות וכו') - 118,168 ל"י; שכר דירה מעולים - 540,294 ל"י; שכר דירה משיכונים שונים - 53,679 ל"י; דמי חכירה של מקרקעין - 85,163 ל"י; מכירת מקרקעין - 23,018 ל"י; מכירת דברי דפוס וכלים שוטפים - 14,744 ל"י; שונות - 18,532 ל"י.

בתוך סעיף החקלאות יש מליון-וחצי ל"י שניתנו בשנה שעברה עבור הפלחה לשנה אחת, והשנה זה ניתן מחדש, ורשמנו זאת כזכירה מצד אחד והוצאה מצד שני. הגביות הנ"ל הן על ברונג על חשבון הלוואות שניתנו מתקציב הפיתוח. הגביות מתקציב הפיתוח מופיעות בתקציב הרגיל, והתשלומים שהמטלה משלמת על חשבון כספים שקיבלה לטמ תקציב הפיתוח באים מהתקציב הרגיל.

לשאלה מדוע שייכים טילווה מסלתיים להכנסה: הטילוות המסלתיים האלו, טילווה עממי צמודי-דולאר, הם סכומים שנתקבלו באיחור זמן למימון חלקי של תקציב הבטחון מהשנה הקודמת. גם ההוצאה שנעשתה השנה כוללת סכומים שהוצאתם נעשתה השנה על חשבון עודפי תקציב של השנה הקודמת, ומכאן שלמכנסה זאת יש שיכות להוצאה שנעשתה בשנה זו.

בנוגע לכמעלי התחבורה: האוצר נותן בדו"ח את ההכנסה וההוצאה לפי סעיפי האומדן והתקציב, ולכן נתנו בדו"ח זה את ההכנסה של מפעלי התחבורה ואת ההוצאה של מפעלי התחבורה באופן גפרן, כפי שנסתכמו בסוף דצמבר. יש לזכור שאין זה ח"ח שנתי, ורק הדו"ח הסופי של השנה יראה לנו את המצב או העודף הסופי.

לשאלה של חבר הכנסת ציזלינג, מדוע מקצצים במסרדים חיוניים ואין מקצצים בכלתם-חיוניים: השאלה אינה מדויקת, כי בדרך-כלל לא קוצץ שום סעיף תקציבי שאושר על-ידי הכנסת, ובדרך-

ב.ט.

כלל רוב הטעמים הוצאו לפי התקציב היחסי, מלבד בסעיף ואש-המטסלה
ומסרד הדתות, שם היתה הוצאה גדולה מהחלק היחסי. במסרד ראש-המטסלה
מאחר שחלק מהכנסות המדפים הממשלתי לא נרשמו עדיין, ובמסרד
הדתות - מאחר שלפי החוק אנו משלמים שליש מהתקציבים שנקבעים על-ידי
הרשויות המקומיות למועצות הדתיות, ובכל שנה צפויות לבו כאן הפתעום.

ביחס לקרן ההשוואה: סעיף זה הוא חלק מהתקציב
הרגיל, וטופיע גם בהכנסה וגם בהוצאה. עד לפני דצמבר היתה ההכנסה
לקרן ההשוואה מורכבת משני חלקים: א - על-ידי הפרטים בחשבון המסחרי
מקבילות מבוצעות על-ידי המטסלה עצמה, ב - על-ידי מס היתר, שנוסף
למחירי מחורות מסוגים שונים שניקנו על-ידי יבואנים. מחודש דצמבר
בא חלק מההכנסה גם על-ידי העלאות של מחירי המחורה הנקנית בדניזים
לפי שער א'.

ההכנסה מקרן ההשוואה מיועדת לשתי מטרות: להוזלת
מצרכים חיוניים; ב) לכיסוי הפרטים המתהווים בקרן החליפין מאחר
שהדביזים נמכרים בשער א'. הדו"ח לסוף דצמבר כולל הכנסה של למעלה
מ-7 מליון לירות לעומת הוצאה להוזלת מצרכים של כ-2,7
מליון לירות. אך גם ההכנסה וגם ההוצאה יושלמו עד סוף השנה, והסכם
העודף של ההכנסה על ההוצאה יועבר לחשבון קרן החליפין.

ההענקות להוזלת מצרכים כוללות גם
2,500 ל"י למכון התקנים, ו-4000 ל"י לבית-הספר לתורה, שניתנו
לפי החלטת ועדת הסובסידיות להוצאות סקר לתזונה ונסיגות טכנולוגיים
במזון. 521,691 ל"י להוצאות ספקד התעשייה הועברו לחשבון התקציב
הרגיל.

לשאלה ביחס לתקציב הפיתוח: לסוף שנת 1951/52
נסתמו עודפי תקציב הפיתוח, ולא הוצאו עד כה, בסכום של 21,600,000 ל"י.
נדעת האוצר היה להתיר מוש בעודפים תוך התקופה הטותרת לפי חוק
התקציב בסכום של 12,600,000 ל"י בערך, אולם טפאת הפיגורים בכמה
מסעיפי ההכנסה של תקציב הפיתוח, ניתנה הוראה, שכל הוצאה, גם
על חשבון העודפים, תרשם על חשבון התקציב של שנת 1952/53, מלבד
במקרים מיוחדים.

בנוגע לחובות המטסלה, ואבקסכם לא לפרסם מספרים
אלה: הסכום הכולל של חובות פנים, כולל מטרי מקרקעין, מטרי אוצר,
מילוה חובה וכן כולל 9,085,953 ל"י המהווה תמורה אל סני-דולאר
וצמודי-דולאר לפי חישוב שער א' - הוא 235,000,000 ל"י.

החוב הממשלתי בדביזים הוא: 262,744,738 דולארם
(כולל הבנק לייבוא וייצוא ומילוה העצמאות); 2,980,891 ל"י
(כולל החוב למטסלת בריטניה); 5,200,000 פרנקים שווייצריים;
74,890,346 פרנקים בלגיים; כ-3 מליון פלורנינים הולנדיים.

לשאלת חבר הכנסת סדר, ביחס להכנסות לעומת האומדן
בסעיף מילוה העצמאות: בידיעת חברי ועדת הכספים נקבעו סעיפי
ההכנסה של תקציב הפיתוח בהפוזזה שווייטת, מאחר לא רצו לשרשם און
בתקציב את ההכנסה מהסילומים. כן יש לציין, שההכנסה ממילוה
העצמאות בדו"ח זה אינה כוללת את ההכנסה של דצמבר.

הסכום של 2,025,800 ל"י הלוואות חקלאיות על-ידי
בנקים, כולל 1,600,000 ל"י, שניתנו על-ידי הבנקים ו-400,000 ל"י
שניתנו על-ידי הבנק לחקלאות.

על חשבון 8 מליון ל"י להלוואות לתעשייה, הוצאנו
עד סוף דצמבר סכום של 3,143,416 ל"י. חלק ניכר מסעיף זה, היה
תשלומי קשר בסיסוס בתמורה מההענקת האטרקאית, אשר כידוע שגרת
בהוצאה לפועל. מיבנים למחסנים לא ניבנו.

ב.ט.

חשבון הפרטי מטבע ותשלומי חובה לדצמבר 1952:
 ההוצאה היא - הפרטים ממכירת מטבע חוץ, כולל 490,450,393 הפ"ט
 מילווה לאומי שזמן פרעונו 15.6.52 - 18,166,738; הפדטים על-ידי
 תשלום פרמיות לייצוא הדריים - 1,635,000; הלוואות לטווחים
 בחוץ-לארץ לכיסוי הפרטי מטבע - 115,000; הפרטי מטבע לקביות
 שנעשו על-ידי משרד הבטחון - 3,000,000, ובסך הכל הוצאות -
 22,916,872. מזה יש לנכות חקניה של 18,917,101, הטורכנת
 מסס יתר על ייבוא - 7,001,980 ומס יתר על סלאי - 11,383,474 וכן
 הפרטים מתשלומים בעד שירותים במל - 531,647. עודף הפרטי
 ההוצאה על הפרטי ההכנסה הוא איפוא 3,992,277.

הרשימה הנ"ל אינה כוללת סכומים שנתקבלו,
 בסך 3,086,912 ל"י לכיסוי הפרטי מטבע בקשר להסכמים מסחריים
 שזמן פרעונם טרם הגיע.

המחלקה למילווה חוץ היא, למעשה, מחלקה אוטונומית
 המנהלת את חשבונותיה באופן עצמאי, וזה קשור בטקצת עם ההסכם
 המקורי עם הבנק לייצוא וייבוא. המחלקה מעבירה אלינו רק את
 הפרטים, וזה כולל את סעיף התקטולים המיוחדים.

על-מנת לחשב את סיכום המסכורת שאנו שלמים,
 אספתי מספרים אלה המתייחסים לתוצאת דנובר: שולמה מסכורת חודשית
 ברוטו של 4,160,000 ל"י ל-31 אלף איש, כולל משרד הבטחון המססרה
 כולה, אך אינו כולל מורים וצבא. מסכום זה יש להוריד את המסכורת
 שישלמו לנשיא המדינה, שרי הממשלה וחברי הכנסת. יש להוסיף לכך
 סכום של 574,158 ל"י שישלמו מתוך סעיפי פעולות, כלומר - שכר
 לזמניים, חלקיים, מקצועיים וכדומה וכן פועלים ועובדים בגדר
 תקציבי הפיתוח למספר של 4,500 איש בערך. לסכומים אלה יש להוסיף,
 כאמור, מורים וצבא. ביחס למורים - ישנם בערך 11 אלף מטרות,
 ומאחר שמסכורת אחת היא כדומה ל-130 לירות בממוצע ואנו בוחנים
 61% - 62% הרי הסכום שישלמו 850,000 ל"י.

ז. סוזאנינג: היכן הוא איפוא הסכום של 12 - 13 מלידן לירות, אשר האוצר דיבר עליו כעל מסכורת חודשית?

שך האוצר ל. אשכול: התכוונתי לתשלום חודשי של פעולות, ולא לשכר בלבד. אני טוכן להסציא לכם את רשימת השכר שישלמו כל חודש.

טר זגגיי: חבר הכנסת בדר שאל על חובות המטרדים. יש בוועדה ובעתונות רוטם, שרסוטי. אצלנו לסוף דצמבר רק חלק קטן מההוצאה המססית. רוטם זה הוא מופרז במידה גדולה מאוד. אין אטנם אף חודש שלא יארו במטרדים דברים במעבר, אך עד כמה שבדקתי זאת, אין דבר זה הווה החודש בעיה אחרת מאשר בכל חודש רגיל, מחוץ למשרד הבטחון, שם קרה שכל התאמת עבודת הצבא לתקציב התחילה באוקטובר. זה הביא לידי כך, שטאחר שהאוצר, התאכזר אליהם ונתן להם בכל חודש לא יותר מאשר החלק היחסי של תקציב, ולפעמים פחות, הם היו במצב בו הם לא יכלו להבטיח את ההוצאה.

א. צילינג: ביחס לקרן ההשוואה, ברצוני לשאול:

(א) - כיצד קרה, שאף על פי שיה בקרן זו, המיועדת לכיסוי הוצאות וטובטידיות, עודף מסויים - לא ישלמו טובסליות אלו?

ב.ש.

(ב) - האם נוכח העובדה שיש כאן עודף גדול, אין להפסיק את גביית הייקור למצרכים חיוניים? אם רוצים להגדיל הכנסות - יגישו הצעה כדיון. אם הוחלט על סם סטוייג, הרי ידוע לנו שסטילים זאת על דברים סטוייטים ובגבולות סטוייטים, בו בזמן שכאן אין כל סייג.

סר זגני:
בנוגע לסובסידיות לחקלאות: נכון שסכומים אלה עלו בהרבה מאשר היה תקציב. הסכום שאושר היה סחלק ל-3 חלקים: חלק צריך היה להתקבל מסבון זה, חלק מסבון הסוכנות, וחלק ממשרד החקלאות. אך כפי שאמרתי, בהפדש הטבע לסוף דצמבר היה גרעון של קרוב ל-4 מליון לירות. ההעלאות לא געשו בקשר למצרכים הנקנים לפי סער א', אלא כדי לסות את הפדשי הטבע.

ביחס לקרן התמורה: התמורה של הקרן הראשו בה מסתכמת אצלנו ב-31,461,000 ל"י, אך לא גבינו 2,500,000 ל"י מיבואנים. הסכום שהופקד בבנק ממשי הוא רק 11,244,000 ל"י, טזה שיחררו לנו עד סוף ינואר 5,400,000 ל"י. על חשבון ההענקה השניה הפקדנו, למעשה, רק 2,122,000 ל"י. לעת עתה שלחו לוסינגטון חלוקה של 26 מליון לירות מתוך התמורה הראשונה, ומדשימה זו אישר סק-דניאל, לעת עתה, רק 13 מליון, וקם זה מתחלק לחודשים.

לשאלה, אם אנו מתנגדים לתוספת בעד תשלום עבור מיטות: מצד האוצר אין התנגדות לכך, והשאלה היא רק אם הדבר יסתדר בגבולות התקציב.

בנוגע ל-3%: דעת האוצר בדרך כלל היא, שרצוי היה לקטץ אותם, ולא - יצטרכו ללם אותם בשנה הבאה, אלא אם אפשר יהיה ללם זאת השנה. זה חל על כל המשרדים.

א. ציזלינג:
כמה שאלות: (א) - ענין הסובסידיות. הסציאות היא, שמסקים הנמצאים במצב חסור, בלאו-הכי, אינם מקבלים בזמן הפדשי הסובסידיות, והצבר גורם לתוצאות שליליות גם ביחס להווה וגם ביחס לעתיד.
(ב) ענין המליון-תשע-מסלה, שהבטיחה להגדיל במידה ניכרת את הון הבנק לחקלאות, לא עלתה זאת. המטלה צריכה להכביט סכומים אלה כהון קבוע של בנק החקלאות, שיוחזרו במסך השנים לתקציב. (ג) ענין קרן ההשוואה וגודלה.

סר זגני:
את כל ההלוואות לחקלאות כמעט אנו/נותנים לבנק החקלאות לזמן ארוך, והוא נותן זאת לזמנים קצרים יותר. אך אין אנו יכולים לסלם למעלה מהתקציב.

א. ציזלינג:
יש לי הערה לסיכום הדיון הזה: הגרעון הממשי ל-31.12.52 נוסף לסכום של 5,600,000 ל"י סורכב מההפרש של קרנות ההשוואה בסכום של 4,700,000 ל"י, טילוות ממטלתיים לכיסוי גרעון תקציב הבטחון וכן סיניטום גרעון תקציב הפיתוח, ויחד - 20 מליון ל"י. לזאת יש להוסיף גם את חוב המסכורת וכן הכנסות על חשבון תקציב הפיתוח הצריכיים לכסות הכנסות אחרות.

2. 12. 52

ברצוני להביא לידיעת חברי הוועדה כמה
מכתבים.

היו"ר י. גורני:

המכתב הראשון בא כתיבה לסאלתי לסדר
האוצר, בדבר תשלום שכר-דירה בעד בניני בתי-ספר בניני על-ידי
מסלול המנדט, שהפניתי אותה בהתאם לבקשתו של מר רוקח בהיותו עוד
חבר ועדת הכספים. **לתשובה זו** מצורפים מכתבי מנהל אגף נכסי המדינה
אל מר האוצר, הראשון מ-3.12.52, האוסר:

„אגף נכסי המדינה נהג ונוהג בתוקף תפקידו
לפקח על נכסי המדינה, לגבות שכר-דירה מכל נכס מסלולי
ללא הבדל היסטורי בנכס. בהתאם לכך גובה האגף שכר-דירה
מעיריות ומועצות **סיווגיות** גם עבור בנינים מנכסי המדינה
המסומנים בבתי-ספר.

בסיובה ל עיריית תל-אביב להשיג פטור מתשלום
שכר-דירה עבור בניני בתי-ספר עלול לסמס תקדים רציני אל
העיריות והמועצות המקומיות. אני מרשה, על-כן, לעצמי
להציע, שהמסלול תמוע מכל טייה מהנוהג הקיים.

וחסני טיוט 21.12.52

האוסר:

„בתקופת המנדט לא היה מקום לגביית שכר-דירה
עבור בנינים מסלוליים ששימשו בתי-ספר, כי החינוך הערבי
היה מוחזק כמעט כולו על-ידי הממשלה עצמה. מוסדות החינוך
הבורדים של הערבים שלא היו מוחזקים על-ידי הממשלה -
שכנו בבתי פרטיים. היטוב היהודי נשא, כידוע, את כל
עול החינוך על שכמו הוא, ועד כמה ידוע לי - לא היה
מקרה, שמוסד חינוך יהודי ישכון בבנין מסלולי.

יכולות להיות כאן שתי השקפות: אחת,
שהיא לדעתי בריאה גם מבחינה תקציבית - שכל עירייה צריכה לסדור
את תקציב החינוך שלה הכולל שכר-דירה, ואם הרשות המקומית אינה
יכולה לכסות את תקציב החינוך - יטנה ל-ס-כך עזרה מסלולית;
השניה - שהדבר צריך להבחן במתנה. אני מציע לוועדת הכספים מירשום
לפניה את התשובה, ואם מישתו ירצה בכך - אנו יכולים לקיים דיון
בדבר אגב הדיון בתקציב או באופן מיוחד.

ועתה למכתב האחר: חברי הכנסת קיבלו,
כידוע, מכתב מארגון נכסי מלחמת השחרור, על-כני התשלומים אינם בסדר.
הפניתי סאלה שן לסר האוצר וקיבלתי ממנו את התשובה הבאה:

„הריני להודיעכם, כי החשב הכללי, יחד עם
אנשי משרד הבטחון הנוגעים בדבר, מעבדים עתה שיטת תשלומים
לסילוק הפיגורים, וכי ייעשה צדדים כל פאמץ לשלם התשלומים
במועדם.

בזאת אני נועל את הישיבה.

הישיבה נבעלה בעשה 12.45